

ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ В РОЗРІЗІ МУНІЦИПАЛЬНОГО ПРАВА (ПРИКЛАД ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ ОТГ)

Михальчук Софія Олегівна

студентка III курсу

Навчально-наукового інституту права

Національного університету водного господарства

та природокористування

м. Рівне, Україна

На сьогоднішній день світ не стоїть на місці, ми є свідками великого процесу цифровізації, який передбачає втілення комп'ютеризованих норм у всі сфери нашого життя, зокрема і в управління на державному рівні. Наслідком цього є те, що ми можемо отримувати послуги в органах місцевого самоврядування не виходячи з дому, зробивши декілька кліків на смартфоні, в результаті чого економимо час та витрати.

Основним завданням електронного урядування є:

- Підвищення рівня та якості надання послуг;
- Економія часу та спрощення певних процедур;
- Підвищення ефективності контролю управлінських процесів органами державної влади та місцевого самоврядування;
- Забезпечення прозорості та відкритості, доступності інформації про роботу органів публічної влади [1, с. 37].

Фактори розвитку прогресу цифровізації обумовлюють світову тенденцію використання технологій, завдяки яким взаємодія громадян, а також муніципальних органів стає ефективнішою, ніж при використанні традиційного методу. При обробці та використанні даних електронні технології мають значні переваги перед паперовим документообігом [2]. Близько 15% паперових документів губляться при документуванні і здійсненні їхнього пошуку забирає у держслужбовців до 30% часу [3]. Збільшення потоку інформації є необхідним підґрунтям для прийому важливих рішень управлінського характеру, проте методи роботи з документами традиційного характеру стають все більше не рентабельними.

Зв'язок державного управління та електронного урядування містить в собі 4 сфери: взаємні відносини між державними органами на різному рівні; електронізація внутрішньої діяльності державних установ; розповсюдження інформації державного характеру; надання державних послуг установам та громадянам. Важливим чинником також є мотивація,

яка залучає громадян до співпраці з публічними інституціями через систему електронного урядування» [4, с. 230].

Розглянувши детальніше питання щодо реалізації електронного урядування в межах муніципального права варто зазначити, що впровадження належного електронного урядування вимагає розвитку на належному рівні технічно-матеріального забезпечення, особливо на муніципальному рівні. Нині проектами електронного урядування щодо ефективності надання послуг органами муніципальної влади є, зокрема, такі:

1. проект створення системи інформування громадськості про діяльність органів місцевого самоврядування (йдеться про створення інформаційних ресурсів, що підтримуються інформаційними базами органів місцевого самоврядування);

2. онлайн-послуги для мас-медіа (йдеться про створення систем акредитації віртуального характеру, що забезпечує доступ журналістам до онлайн заходів органів самоврядування);

3. каталог мережевих ресурсів виконавчих органів місцевого самоврядування, які забезпечують пошук та інші послуги;

4. інформаційно-довідкові бази документів органів місцевого самоврядування з відповідними інтерфейсами, що забезпечують швидкий доступ та пошук;

5. розвиток мережевих інфраструктур урядового характеру, що забезпечують ефективну діяльність щодо інформаційного забезпечення діяльності ради, виконавчих комітетів тощо у випадку кризових ситуацій;

6. створення програми створення механізму діалогу з громадянами у вигляді спеціальних онлайн форумів, де обговорюються актуальні питання;

7. підвищення ролі громадян у здійсненні управлінні, зокрема сюди входять такі процеси як: розміщення на порталах розроблення нормативних документів на кожному етапі порядку денного та засідань виконавчого комітету, створення механізму діалогу зворотного зв'язку, де на загальному розгляді подаються питання про проблеми, а громадяни мають право тим часом ставити запитання посадовцям, розроблення взаємодії громадян з комунальними службами, що дозволяє отримати інформацію про діяльність цих установ, а також створення довідників-методичок щодо питань процедури, які містять інструкцію для вирішення питань [5, с. 99-100].

Нині ми є учасниками четвертої революції технологій, де паливом для руху економічних процесів стають цифрові данні, а не нафта [6].

Детальніше розглянемо переваги електронного урядування на прикладі ОТГ: якщо говорити про керівництво ОТГ, то завдяки цифровізації збільшиться ефективність та якість прийняття відповідних рішень, що, в свою чергу, зекономить ресурси, прискориться процес прийняття рішень.

За допомогою таких процесів відбудеться велика економія часу, наприклад, для звітної роботи.

Ще однією великою перевагою електронного урядування є підтримка самої громади за рахунок прийняття рішень із залученням громадян до таких процесів як планування та виконання завдань для розвитку ОТГ. Такий крок забезпечить прозорість та зростання суспільної довіри до керівництва відповідної громади, пристосування до роботи з електронними документами, що дозволить максимально зекономити час та ресурси. Кількість та якість надання адміністративних послуг збільшиться.

Не менш важливим чинником переваг є те, що фінансування відповідної ОТГ також може збільшитися завдяки: ефективному плануванню діяльності відповідної ОТГ; збільшенню конкурентоспроможності ОТГ, що має збільшення рівня інвестицій у відповідну ОТГ; спрощення ведення бізнесу.

Щодо переваг електронного урядування для держави, громадян та бізнесу, то серед них виділяють: прозорість, зменшення корупції, прийняття громадянами участі в прийнятті важливих рішень, економія часу та ресурсів, отримання державних послуг в зручний час та місці, підзвітність і підконтрольність органів, покращення надання послуг тощо.

Електронна участь громадян в управлінні змінює сутність суспільних комунікацій, формує удосконалену систему взаємодії громадян з владою – систему електронної демократії, що визначається як комплекс інструментів, де персональні комп'ютери, ноутбуки, смартфони, інші пристрої та загальнодоступні мережі використовуються для процесу розвитку і захисту демократичних цінностей, таких як розповсюдження інформації та комунікація, відкритість, доступність, участь громадян у процесах прийняття рішень, врахування та об'єднання інтересів громадян [7].

Цифровізація – це нелегкий та до того ж недешевий процес, тому часто виникає проблема фінансування. Розвиток електронного урядування залежить від передавання необхідної інформації через мережу інтернет, однак, аналізуючи сьогодишню ситуацію, деякі села не мають належного доступу до мережі, тому була введена реформа децентралізації бюджетів ОТГ, де вони можуть самостійно розпоряджатися коштами. Проте, будемо відверті, не завжди кошти витрачаються на цифровізацію в силу того, що існують нагальні питання та проблеми. Тому є й інші варіанти фінансування, зокрема: за кошти самої громади; завдяки інвестиційним внескам юридичних осіб; субвенції на розвиток відповідної ОТГ; гранти, проекти тощо.

У кожного органу державної влади має бути відповідний сайт, де зацікавлені особи зможуть легко орієнтуватися для знаходження відповідей на запитання. Щодо його організації, то існують законодавчо визначені вимоги. Прикладом таких вимог є постанова кабінету міністрів України від 12.06.2019 року № 493 «Про внесення змін до деяких постанов

Кабінету Міністрів України щодо функціонування офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади» [8].

Підсумовуємо, що розвиток громадянського суспільства залежить від розвитку електронного урядування та ухвалених управлінських рішень в органах державної влади та місцевого самоврядування. Такі новації економлять час і кошти, роблять прозорими і доступними процедури діяльності інституцій. Електронна демократія – основна конституційна складова електронного урядування.

Література:

1. Седікова І.О. Адміністративно-територіальний поділ: досвід зарубіжних країн та проблеми вдосконалення в Україні. *Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ*: збірник тез доповідей. 2019. С. 36-38.

2. Мужайло В.Д., Колеснікова К.С., Несененко П.П. Електронне урядування як важливий чинник державного управління в умовах децентралізації URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/63.pdf

3. Навіщо рітейлу відмовлятися від паперових документів URL: <https://rau.ua/novyni/maksim-kolomiiec-vchasno-edi/>

4. Поліщук І.О., Лур'є В.К. Електронне урядування в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Соціологія. 2016. № 3. С. 229-230.

5. Куйбіда В.С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування. Монографія. Київ: МАУП, 2004. 432 с.: URL: <https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/d111.pdf>

6. Впровадження електронного урядування та електронної демократії на місцевому рівні URL: <http://sg.vn.ua/wpcontent/uploads/2019/12/Vprovadzhennya-elektronного-vryaduvannya-ta-elektronnoyi-demokratiyi-namistsevomu-rivni.pdf>

7. Впровадження електронного урядування та електронної демократії на місцевому рівні: URL: <http://sg.vn.ua/wpcontent/uploads/2019/12/Vprovadzhennya-elektronного-vryaduvannya-ta-elektronnoyi-demokratiyi-namistsevomu-rivni.pdf>

8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо функціонування офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади» від 12.06.2019 року № 493 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>